

בס"ד
פר' בלק
גיליון ר"ב
שנה ד'
תמוז תשפ"ג

בדרו אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה

דבריהם הן זכרונם – ככלות השלושים לפטירת רשכבה"ג מרן רבינו גרשון זצוק"ל

רבי בן ציון ברוק זצ"ל שתמה בזה, מה השבח בכך שיש לו זיכרון טוב מאד, הרי כך הוא נולד עם זיכרון, ויש כאלה שהם בעלי זיכרון בטבעם, ומה השבח בזה?.

וכפי הנראה, כדי להיות בור סוד שאינו מאבד טיפה, לא מספיק הזיכרון, ואם הראש לא מונח בתורה לא זוכרים! **ובימינו יש אחד, רבי חיים קניבסקי, שנוהר תמיד שלא יהיו בראש דברים אחרים חוץ מתורה,** כך שמעתי וכך ידוע, שהוא נוהר שלא ייכנסו בראש דברים אחרים.

וכמו שאמרו חז"ל במדרש (הובא בתוס' כתובות קד) שצריך להיזהר שלא ייכנסו אכילה ושתייה לתוך מעיו, כך גם בראש, להיזהר שלא ייכנסו דברים שאינם תורה, ובאופן כזה זוכים להיות בור סוד שאינו מאבד טיפה, שלא מספיק לזה הזיכרון, אלא צריך עוד מעלה, שכל הראש מונח בתורה.

***

כל היום היא שיחת

ידוע מהגר"א שאמר כי אדם צריך קצת 'מיעוט שיחה' של דברים בטלים כדי שתתישב דעתו עליו, אמנם הרי בפסוק נאמר (תהלים קיט, צז) "כל היום היא שיחתי", ומבואר כי שייך שתהא שיחתו של אדם כל היום רק בדברי תורה, והביאור בזה כי הפסוק הקדים ואמר "מה אהבתי תורתך", דהיינו שאם יש לאדם אהבת תורה כזו, מה אהבתי, אזי שייך שכל שיחתו תהיה בדברי תורה, כי התורה עצמה היא גם המיעוט שיחה שלו.

ולכן אמר הפסוק בלשון שיחה, היא שיחתי, ושיחה זה שיחה קלה, שאינה דיבור רציני, ואינה עם עיון רב, אלא שיחה קלה מאד, וכמו להבדיל שיחת חולין, ואימתי התורה היא שיחה קלה לאדם? אם 'מה אהבתי תורתך', והיינו כשיש אהבת תורה גדולה מאד, והוא נהנה ממה שלומד, כמו שאחרים נהנים מדברים בטלים, וכמו שיש שאוהבים לדבר דברים בטלים כך הוא נהנה מהתורה, ואזי ממילא כל היום – היא שיחתי!

כמו שיש בדורנו את רבי חיים קניבסקי, שאינו צריך כלל לדברים בטלים, וכל היום שיחתו בתורה, ממילא! ומגיעים אליו המון אנשים לברכה, ורוצים לדבר איתו, אבל הוא לא צריך את זה, אלא כל היום היא שיחתי.

אבל גדול ליהודים, שלושים ימי אבל ובכי בכל בית ישראל על הילקח ארון הקודש המאור הגדול רשכבה"ג מרן רבינו גרשון זצוק"ל, מי אנו שנעמוד ונדבר ונספיד רועה ישראל קודש הקודשים שהעביר מסירת התורה המסורה מדור לדור ע"י רועי ישראל באמונה, והרחיק ישראל מאד מהפגעים הנוראים המרחיקים האדם מקיום התורה והמצוות, והדבקות בקיום רצון ה' יתברך.

ואף בשנתו האחרונה ישב שעות ארוכות כדי לתקן פגעי הטכנולוגיה, מפרצות הקיימים במכשירים, וכן עמד בפרץ בעוז נגד הניסיון להחדיר חינוך שלא ע"פ התורה ע"י מוסדות ידועים. ועתה כי כבה המאור וימש חושך.

יש הרבה מאד להרחיב בכבוד גדול בין רבותינו אדירי האומה רבינו חיים ורבינו גרשון, ותקצר היריעה ולא נתחיל אף טיפה מהים הגדול מהאהבה הגדולה בין רבותינו הגדולים זיע"א, שאם יתן איש כל ביתו בעבור אהבתם הגדולה בוז יבוזו לו.

אך בכ"ז לתועלת ולזיכוי הרבים החפצים לחסות באורות הגדולים והקדושים שנסתלקו בחטף בתוך שנה ורבע בלבד, והותירנו יתומים.

וע"כ נביא דבריו אלו זכרוננו שהתבטא רבינו גרשון במשך השנים על רבינו חיים זצוק"ל, והיא משנת רבינו גרשון, שהם בבחינת "הוא היה אומר", דברים שהיו בנפשו עצמו כל השנים, ויהיה החיזוק לע"נ הטהורה.

***

סיפר הרה"ג ר' יוסף שלמה ברמן כי רבינו גרשון אמר לו כי **מתפעל מאד מרבינו חיים, שהצליח לשעבד את המחשבה, לא להסיח דעת מלימוד תורה במחשבה.**

***

בור סוד שאינו מאבד טיפה

שנינו באבות (ב, ח) חמישה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי והוא היה מונה שבחן, את השבחים של כל אחד ואחד, ומתחיל שם ברבי אליעזר בן הורקנוס, שהיה הראשון בהם, והוא היה "בור סוד שאינו מאבד טיפה", כלומר בעל זיכרון, ושמעתי פעם מהגה"צ

בחלום אדבר בו

יש כאלה שדבוקים בתורה עד כדי כך שגם בלילה הם חולמים בדברי תורה, כמו שמצינו בט"ז (ח"מ סוף סימן פח) שכתב תירוץ שנתגלה לו בחלומי. **ושמעתי גם על אחד מגדולי דורנו שלמד בחלומי כל מסכת ברכות, ולאחר שהתעורר משנתו דן האם צריך לעשות סיום מסכת על זה [א.ה. – רבינו חיים].**

מה שאדם חושב ביום הוא חולם בלילה. מי שחושב דברי תורה - חולם על דברי תורה, ומי שחושב שטויות - חולם על שטויות, **וזהו סימן עד כמה אדם שקוע ומונח בתורה או בדברים אחרים.**

ואמנם קשה להיות דבוק בתורה עד כדי כך, אבל אם הלימוד מעניין הרי ממילא לא מסיחים דעת מזה, כי זה מעניין ומושך! וכפי שסיפר לי אחד שאם הוא מעיין בדברי תורה לפני השינה, זה מרתק אותו כל כך עד שאינו יכול להירדם. כשאדם לומד לפי טבעו, מה שמעניין ומושך אותו, ממילא אינו מסיח דעת מזה, ומחשבתו נמשכת לזה גם בשעה שהוא אוכל, ואפילו כשישן הוא חולם בדברי תורה.

...

חיבר ספרים לצורך הדור

ספר ארחות יושר של רבי חיים קניבסקי, יש בו דברים נפלאים, דברים שהדור צריך, הוא כתב את זה מפני שראה שהדור צריך לזה, היום צריכים לדעת את זה.

וכן שאר הספרים, כל הספרים שהוא חיבר הציבור צריך אותם, ולמשל קרית מלך, מראי מקומות מה המקור של הרמב"ם, יש דברים שלא היה ידוע מה המקור, והוא מצא מקורות שאף אחד לא ציין, ומביא גם מאחרים, וגם עוד ספרים שחיבר, כל הספרים שלו הם מאד שימושיים, דרך אמונה על זרעים, שמביא בו את כל השיטות, וספר ארחות יושר, שסידרו לפי האליף ב"ת.

...

בשעת חימום – אחר חשך העולם

ואחר פטירת רבינו הקדוש זיע"א בערב שבת, לאחר היוודע הבשורה הנוראה, אמר רבינו גרשון: הרבה זכויות היו לו, הרבה זכויות! ההתמדה, איזה התמדה, הוא הלך ברחוב ולא ידע בכלל מה השם של הרחוב, כל הדרך לכולל חזון איש היה הולך מהבית, ומה שם הרחוב? הוא לא יודע! הוא לא מסתכל! נזהר לא להסתכל שום דבר חוץ מתורה, וכשהיה נוסע בדרך היה תמיד עם גמרא כל הזמן, היה בקיאות, בקיאות איומה, הבקיאות, וגם היה בעל מופתים.

...

בכינוס במעונו למען קרן רבינו חיים

נחתום בדברי קדשו שנשא מרן רבינו גרשון זיע"א לאחר פטירת מרן רבינו חיים זיע"א, בכינוס גדולי וצדיקי הדור שנערך במעונו ע"י ארגון קופת העיר. (הדברים באדיבות ספר "אריד בשיחי"):

החיסרון ברור. אין שום ספק במה שחסר, ואין צורך להאריך במה שחסר. חסר מגין על הדור, אדם כמוהו מגין על הדור, ועכשיו חסרה לנו ההגנה.

ומה העצה? זה תלוי בנו, זה תלוי בכל אחד ואחד. אם

כל אחד ואחד יעשה חיזוק בעניינים שצריכים חיזוק, והם בעיקר שלושה דברים: תורה עבודה וגמילות חסדים, שעליהם העולם עומד.

תורה – עסק התורה, להתחזק בעסק התורה, והחיזוק הכי פשוט הוא בזמן, ניצול הזמן, עוד דקה ועוד דקה. תלמוד תורה כנגד כולם, וכתוב בשם הגאון שכל מילה של תורה זה מצוה, כל מילה זה עוד מצוה, כנגד כולם. ועלינו להתחזק בניצול הזמן לתורה, וגם באיכות.

ידוע מרבי חיים מבריסק שאפשר לעסוק בתורה ואינו עוסק זה גם באיכות, אם אפשר ללמוד יותר באיכות, עם יותר הבנה, וכל אחד חייב בזה לפי כוחו, ניצול הזמן וגם ניצול הכוח, בהבנה. ובנוסף לזה, בתורה המצוה היא ללמוד וגם ללמד, גם זיכוי הרבים בתורה, כל אחד לפי האפשרויות שלו. וגם החזקת תורה זה דבר עצום, ומי שמחזיק תורה כל התורה שלומדים בזכותו שייכת לו, ויש הרבה סיפורים על זה ואין עכשיו זמן לכך.

וגם עבודה – תפילה ואמונה, וכפי שהזכירו קודם על דרגת האמונה, ויש הרבה מדרגות באמונה, אנכי השם אלוהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, אמונה בהשגחה שהכל בידי שמים, הכל-הכל-הכל, ומי שחי עם האמונה שהכל בידי שמים זה נותן חיים מאושרים מאד, חיים אחרים לגמרי, שאין קפידא על שום אדם, כי הכל בידי שמים, וכל דעביד רחמנא לטב עביד, וגם תפילה, התפילה היא אחרת עם יותר אמונה, ותלויה בדרגת האמונה.

וגמילות חסדים – אהבת הבריות, ואהבת לרעך כמוך, ובוזה גם יש הרבה מדרגות, אהבת הבריות ואהבת חסד, עד למדרגתו של אברהם אבינו באהבת חסד, שישב פתח האוהל כחום היום להיות לאורחים, בשלישי למילתו, כי היה חסר לו החסד, והרגיש לא טוב מזה, ונעשה לו נס שמן השמים שלחו מלאכים בדמות בני אדם שיחשוב שהוא עושה חסד, וכנהה יש הרבה דרגות בחסד. אלו הם הדברים שצריכים חיזוק לכל אחד ואחד.

והחיזוק כיצד מתחזקים? הדרך היא רק על ידי קביעות יום יומית בספר המוסר, וצריכים ללמוד בספרי מוסר שמעניינים, כי אם זה משעמם זה לא משפיע, החלק שמעניין, פרק שמעניין או קטע שמעניין, לא משנה באיזה ספר מוסר, כל ספרי המוסר הם טובים, אך בפרט מסילת ישרים הוא הכי טוב, כידוע מהגר"ח מוואלוז'ין, ועל כל פנים הדרך של חיזוק היא על ידי קביעות יום יומית בספרי המוסר.

וזה גם נותן חיים מאושרים, חיים ממש מאושרים, אשריך בעולם הזה, כמו שאמרו כך היא דרכה של תורה וכו' ובתורה אתה עמל ואם אתה עושה כן אשריך בעולם הזה, ובעיקר צריכים את תורת היראה, יראת שמים, וצריכים הרבה חיזוק ליראת שמים, מפני שאין זה דבר פשוט, וזה נגד הטבע, ואם לא מתחזקים בזה – יורדים.

מן השמים ירחמו על כל אחד ואחד מאיתנו, שנזכה לקיים את מה שאנו חייבים, לזכות להצלחה במה שאנו צריכים, וההתעוררות שתהיה מהכינוס הזה לעילוי נשמת רבי חיים, זה גם נותן זכויות לרבי חיים, כי אם בזכותו בפטירתו יש התעוררות זה נותן זכויות לנפטר, ויש גם הרבה ראיות לזה אך אין עכשיו זמן לדבר על זה, והשם יעזור שיהיה לנו חיים טובים ומאושרים ונקיים את כל מה שאנו חייבים בעזרת השם.

תיעודים: שוקי לרר.